
**SĘDZIOWIE
I NIEWOLNICY**

Pamięci Profesora Wiktora Osiatyńskiego

Niemoralne prawo powoduje, że obowiązkiem człowieka jest łamanie go. Cnota bowiem jest istotą każdego człowieka. Z zasady prawa wynika, że niemoralne porozumienie jest nieważne i że niemoralny akt prawny jest również nieważny. (...) Prawo człowieka do wolności jest równie niezbywalne jak jego prawo do życia.

Ralph Waldo Emerson

JERZY ZAJADŁO

**SĘDZIOWIE
I NIEWOLNICY**

SZKICE Z FILOZOFII PRAWA

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

GDAŃSK 2017

Recenzent
Prof. dr hab. Wiktor Osiatyński

Redaktor Wydawnictwa
Joanna Kamień

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Wszystkie zdjęcia zamieszczone w książce
pochodzą z domeny publicznej

Publikacja sfinansowana przez Rektora Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-533-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

WPROWADZENIE

- Konstytucja – pakt ze śmiercią i porozumienie z piekłem 9
1. Oskarżyciele, windykatorzy i historycyści 11
 2. Thomas Jefferson: amerykański sfinks 17
 3. Konstytucja mimo wszystko proniewolnicza 24
 4. Historia i paradygmaty 28

ROZDZIAŁ I

Sędzia William Murray, Lord of Mansfield:
sprawy *Somerset v. Stewart* i *Gregson v. Gilbert* 37

1. Lord of Mansfield 39
2. *Somerset v. Stewart* 47
3. Masakra na statku *Zong* 52

ROZDZIAŁ II

Sędzia William Cushing: sprawa *Commonwealth v. Jennison* 65

1. „Śmiertelna rana” 67
2. *Quock Walker Cases* 72
3. Cztery zagadki 75
4. Wymiar paradygmatyczny 85

ROZDZIAŁ III

Sędziowie George Wythe i St. George Tucker: sprawa *Hudgins v. Wright* 89

1. Sprawa *Hudgins v. Wright* 91
2. George Wythe i St. George Tucker 95

ROZDZIAŁ IV

Sędzia John Marshall: sprawa statku *The Antelope* 101

1. Morze i niewolnicy 103
2. Sprawa statku *La Jeune Eugenie* 107
3. Sprawa statku *The Antelope* 108

ROZDZIAŁ V

Sędzia Lemuel Shaw: sprawa *Commonwealth v. Aves* 115

1. Sędziowskie nieposłuszeństwo 117
2. *Commonwealth v. Aves* 122
3. Sędzia Lemuel Shaw 128

ROZDZIAŁ VI

Sędziowie Thomas Ruffin i William Gaston:
sprawy *State v. Mann* i *State v. Will* 133

1. Thomas Ruffin i William Gaston 135
2. *State v. Mann* i *State v. Will* 140
3. Światło socjologii refleksyjnej Pierre'a Bourdieu 146

ROZDZIAŁ VII

Sędzia Joseph Story: sprawa *Prigg v. Pennsylvania* 157

1. Klauzula o zbiegłych niewolnikach w Konstytucji z 1787 roku 159
2. Ustawa o zbiegłych niewolnikach z 1793 roku 161
3. Od kompromisu do konfliktu 164
4. Paradygmatyczne znaczenie wyroku 165
 5. Stan faktyczny i wyrok 168
 6. Sędzia Joseph Story 173
7. Paradygmatyczny wymiar dylematów sędziowskiego sumienia 180

ROZDZIAŁ VIII

Sędzia Joseph C. Hornblower:
sprawy *State v. the Sheriff of Burlington* i *The New Jersey Slave Case* 183

1. Chief Justice Joseph C. Hornblower 185
2. Sprawa *State v. the Sheriff of Burlington* 190
3. *The New Jersey Slave Case* 193

ROZDZIAŁ IX

Sędzia Levi Woodbury: sprawa *Jones v. Van Zandt* 195

1. Kilka słów o *Underground Railroad* 197
2. Literacki odpowiednik – John Van Tromp 202
3. Sprawa *Jones v. Van Zandt* 205
4. Sędzia Levi Woodbury 207

ROZDZIAŁ X

Sędzia Roger B. Taney: sprawa *Dred Scott v. Sandford* 209

1. Orzeczenie w sprawie *Dred Scott v. Sandford* – poprawne czy haniebne? 211
 2. Kim był Dred Scott? 213

3. Obiecujące, ale ostatecznie niekorzystne początki 216
4. Tragiczny i ostatecznie bezskuteczny finał 218
5. Sędzia Roger B. Taney 222

ROZDZIAŁ XI

Sędziowie John McLean i Benjamin R. Curtis:
opinie odrębne do wyroku *Dred Scott v. Sandford* 227

1. Sędzia John McLean 229
2. Sędzia Benjamin R. Curtis 231

ROZDZIAŁ XII

Sędzia Joseph R. Swan: sprawa *Oberlin – Wellington Rescue* 235

1. Nietypowy Oberlin College 237
2. *Oberlin – Wellington Rescue* 238
3. Dwie różne reakcje 240
4. Procesy 242

ROZDZIAŁ XIII

Sędzia Abram D. Smith: sprawa *Ableman v. Booth* 245

1. Niepokorni obywatele stanu Wisconsin 247
2. Sprawy *Booth I*, *Booth II* i *Booth III* 250
3. Sprawa *Ableman v. Booth* 253

EPILOG

XIII poprawka do Konstytucji 255

LITERATURA 265

INDEKS OSOBOWY 285

INDEKS KAZUSÓW 290